

Besluit **Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Psychologie van de Universiteit van Amsterdam**

Gegevens

	Naam instelling	: Universiteit van Amsterdam
datum	Naam opleiding	: wo-bachelor
20 februari 2013		Psychologie (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 3 september 2012
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie	Afstudeerrichtingen	: Arbeids- & Organisationspsychologie;
wo-bachelor		Brein & Cognitie;
Psychologie		Klinische Psychologie;
van de Universiteit van		Klinische Neuropsychologie;
Amsterdam		(Klinische) Ontwikkelingspsychologie;
(000772)		Psychologische Methodenleer;
ons kenmerk		Sociale Psychologie.
NVAO/20130503/LL	Locatie opleiding	: Amsterdam
bijlage	Datum goedkeuren panel	: 28 februari 2012
3	Datum locatiebezoeken	: 19 en 20 maart 2012
	Datum visitatierapport	: 9 juli 2012
	Instellingstoets kwaliteitszorg	: aangemeld en geaccepteerd voor het invoeringsregime
	instellingstoets kwaliteitszorg als bedoeld in artikel 18.32 b en c van de WHW	

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: commissie).

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 als voldoende.

Het doel van de bachelor- en masteropleidingen Psychologie van de Universiteit van Amsterdam is het opleiden van wetenschappelijk geschoolde psychologen. Dat impliceert volgens de opleiding dat de bacheloropleiding en master in combinatie moet worden bekeken ondanks de zelfstandige positie van beide opleidingen. De gecombineerde wetenschappelijke opleiding bereidt zowel voor op het beroep van onderzoeker in de psychologie als op een wetenschappelijk gefundeerde psychologische beroepsuitoefening. Beide beroepsperspectieven vereisen een wetenschappelijke manier van denken. De opleidingen beogen dan ook het bijbrengen van die manier van denken, zodat afgestudeerden op een wetenschappelijke verantwoorde manier met de steeds veranderende kennis om kunnen gaan. Daarnaast beogen de opleidingen het bijbrengen van de meest recente kennis op het gebied van de gekozen specialisatie, waarbij men rekening houdt met het feit dat die kennis voortdurend verandert.

De opleiding heeft de bovenstaande doelstellingen vertaald in eindtermen. De opleiding maakt hierbij volgens de commissie een helder beredeneerde keuze voor een verdeling in vaardigheidsdoelen en kennisdoelen. De voorgeschreven inhoudelijke componenten uit het domeinspecifiek referentiekader hebben zichtbaar als uitgangspunt gediend voor de eindtermen van de bacheloropleiding. De commissie constateert dat in de vaardigheidsdoelen de wetenschappelijke vorming, het leren academisch schrijven en het kritisch leren denken duidelijk centraal staan.

De bacheloropleiding Psychologie biedt een ruim aanbod aan specialisaties, zodat studenten zich al in de bacheloropleiding kunnen specialiseren en zich kunnen voorbereiden op de specialisatie in de masteropleiding, waarbij de wetenschappelijke vorming de basis is voor de praktijk. Uit de gedefinieerde kennisdoelen spreekt de mogelijkheid voor studenten tot specialisering in de bacheloropleiding, stelt de commissie vast. De eindtermen van de bacheloropleiding zijn van het bachelorniveau zoals gedefinieerd in de Dublin descriptoren.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 als goed.

De commissie constateert na bestudering van het onderwijsprogramma dat de opleiding de studenten in staat stelt de eindkwalificaties te bereiken. De relatief vroege specialisatie maakt dat studenten goed worden voorbereid op één van de masteropleidingen. De kwaliteit van de voorzieningen en de begeleiding van studenten door onder andere de studieadviseurs dragen bij aan de mogelijkheid voor studenten om het onderwijsprogramma goed te doorlopen.

De bacheloropleiding start met een propedeuse waarin de studenten een overzicht van de psychologie en haar deelgebieden krijgen, naast een introductie in de wetenschappelijke methode en wetenschappelijk denken, aangevuld met wetenschappelijk schrijfonderwijs. In het tweede jaar ligt de nadruk op het verrichten van onderzoek in combinatie met

Pagina 3 van 9 onderzoeksmethoden, statistiek en SPSS-gebruik. Ook is aandacht voor reflectie, voor gespreksvaardigheden, zoals in een gesprekspracticum, en voor schrijfvaardigheden in het wetenschappelijk schrijfonderwijs. Verder kan de student keuzevakken volgen. In het derde jaar kiest de student een van de volgende zeven specialisaties: *Arbeids- & Organisatiepsychologie*, *Brein & Cognitie*, *Klinische Psychologie*, *Klinische Neuropsychologie*, *(Klinische) Ontwikkelingspsychologie*, *Psychologische Methodenleer* en *Sociale Psychologie*. De opleiding kiest voor een overwegend specialistische invulling van het derde jaar om de student al voor te sorteren voor de masterspecialisatie.

De opleiding is in 2010 gestart met een ingrijpende herziening van het onderwijsprogramma. Inmiddels is de propedeuse opnieuw ingericht. De commissie constateert dat het eerste jaar succesvol is vormgegeven met practicumgroepen die een goede aansluiting kennen met het overige onderwijs. De herziening van het tweede en derde jaar is nog niet volledig afgerond. De commissie stelt vast dat het bachelorprogramma een goede samenhang kent. De verschillende onderdelen sluiten goed op elkaar aan en er is een duidelijk opbouw waarin vijf leerlijnen worden onderscheiden: de inhoudelijke lijn, de lijn statistiek en methodologie, de wetenschappelijke schrijflijn, de zelfreflectielijn en de gespreksvaardighedenlijn. De commissie is van mening dat de opleiding in het bijzonder een zeer gedegen lijn heeft aangebracht in het schrijfonderwijs, waardoor studenten continu werken aan wetenschappelijk schrijven. Ook de andere lijnen zijn helder en dragen bij aan een samenhangend programma.

De opleiding heeft aandacht voor het verhogen van de studeerbaarheid en het rendement. De opleiding werkt bij een groot aantal studieonderdelen bijvoorbeeld met een 'nu-of-nooitkarakter'. Studenten worden gestimuleerd en uitgedaagd met activerende werkvormen om tijdens het onderwijs te studeren in plaats van vlak voor het tentamen. Ook is bijvoorbeeld het digitale werkboek ingevoerd, waarbij studenten al tijdens het onderwijs regelmatig getoetst worden. De commissie oordeelt positief over dergelijke vernieuwingen in het programma, die bijdragen aan een meer regelmatig studiegedrag en het activeren van studenten. Ook concludeert de commissie dat hieruit blijkt dat de opleiding werkt aan het verbeteren van het rendement waarvan zij zelf heeft geconstateerd dat het nog niet geheel voldoet aan de landelijke afspraken hierover.

De mate van uitdaging en het aantal contacturen verschilt tussen de specialisaties. De commissie vindt over het algemeen het aantal contacturen voldoende, waarbij zij opmerkt dat de opleiding oog moet houden op het aantal contacturen en de mate van uitdaging in de verschillende specialisaties. Zij stelt vast dat de opleiding hier ruime aandacht voor heeft en eraan werkt om de studielast en het aantal contacturen voor alle specialisaties op een gelijk niveau te brengen.

De commissie constateert dat studenten niet voldoende zicht krijgen op de mogelijkheden in de beroepspraktijk. Studenten worden voorgelicht over de te kiezen specialisaties, maar hebben in de bacheloropleiding onvoldoende kennis van de uiteenlopende mogelijkheden na afstuderen. De opleiding herkent dit aandachtspunt en is voornemens een lijn in de opleiding aan te brengen rond beroepsoriëntatie.

De opleiding beschikt over een passend, goed gekwalificeerd docentencorps van voldoende omvang. Naast docenten in vaste dienst kent de afdeling een groot aantal docenten in tijdelijke dienst, die vooral worden ingezet voor het werkgroepenonderwijs in de eerste jaren. Door de inzet van deze docenten slaagt de opleiding erin om een onderwijsintensief

Pagina 4 van 9 programma aan te bieden en een redelijke staf-studentratio en onderwijs onderzoekverhouding te bereiken. De begeleiding van deze docenten en de afspraken over hun perspectieven in de organisatie zijn goed geregeld. Uit evaluaties blijkt dat studenten de inzet van en begeleiding door deze docenten zeer waarderen.

De commissie heeft de literatuur bestudeerd die in de bacheloropleiding wordt gebruikt en constateert dat er onder andere handboeken worden voorgeschreven die van goed niveau zijn en ook in de professionele praktijk gebruikt worden. Dat draagt volgens de commissie bij aan de verbinding tussen wetenschap en praktijk.

Voor het schrijven van de bachelorthese sluiten studenten een contract en schrijven zij een these in twaalf weken, waarna er een (on)voldoende resultaat volgt. Bij een onvoldoende resultaat moet een student opnieuw beginnen. De commissie is tijdens de gesprekken overtuigd geraakt van het positieve effect van deze werkwijze op de gewenste tijdsduur van het afstudeertraject.

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor de bacheloropleiding als goed. De commissie stelt samenvattend dat met name de inhoudelijk sterke samenhang van het onderwijsprogramma met goed op elkaar aansluitende programmaonderdelen, de stimulerende organisatie en de heldere, gestructureerde opbouw in leerlijnen maken dat er sprake is van een uitdagende leeromgeving.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 als voldoende.

De gehanteerde toetsen zijn volgens de commissie van voldoende niveau. Er wordt binnen de opleiding adequaat getoetst of de studenten de leerdoelen van programmaonderdelen hebben gerealiseerd. Het is duidelijk hoe docenten tot een beoordeling komen. De commissie spreekt zich positief uit over de frequente toetsing in de bacheloropleiding.

De examencommissie bewaakt de kwaliteit van de inhoud van toetsen. Het nieuwe toetskader is uitvoerbaar, transparant en controleerbaar. Implementatie van het toetskader heeft echter nog slechts plaatsgevonden in de propedeusefase van de bacheloropleiding. De controle op de toetsing is versterkt, mede door de werkzaamheden van de examencommissie en de tentamencoördinator. De commissie merkt op dat de invoering grondig is, doch een lang tijdspad kent. De commissie kan zich erin vinden dat het management geen papieren werkelijkheid wil creëren maar verwacht van de opleidingen dat zij zich het komende jaar inspannen om het toetsbeleid verder te implementeren.

Op basis van de beoordeling van bachelortheses heeft de commissie vastgesteld dat het niveau van de studenten overeenkomt met de verwachtingen die de commissie heeft van studenten van deze opleiding. De cijfergeving van de commissie kwam in het algemeen dan ook overeen met de door de opleiding toegekende beoordelingen. Het niveau van de wetenschappelijke eindwerken bevestigt de commissie in haar opvatting dat de toetsing en beoordeling van wetenschappelijke vorming in de opleiding adequaat is.

De hantering van beoordelingsformulieren bij de theses is voor verbetering vatbaar. De beoordelingsformulieren bij de theses worden nog niet consequent gebruikt en niet op eenduidige wijze ingevuld. De geschreven feedback wordt niet steeds transparant en duidelijk geformuleerd. Beoordelingscriteria zijn niet zichtbaar gekoppeld aan

Pagina 5 van 9 eindkwalificaties. Daarnaast wordt uit de formulieren niet helder wat de inbreng van de tweede beoordelaar is geweest bij de totstandkoming van het eindoordeel. Opvallend is de ruime aandacht voor procesmatige aspecten naast de beoordeling van het eindproduct in de beoordelingsformulieren van de masteropleidingen. De commissie vindt het onduidelijk wat de weging van de oordelen op het proces en het product is geweest bij de totstandkoming van het eindoordeel. De commissie stelt vast dat de beoordelaars zich nog niet altijd voldoende bewust zijn van de verantwoordingsfunctie van het beoordelingsformulier.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbeveling van het panel om een vergelijkbaar aantal contacturen aan te bieden in de verschillende specialisaties.

Ook de aanbeveling om de reflectie op ethische aspecten van onderzoek onderdeel te laten uitmaken van het bachelor-eindwerk van de student, wordt onderschreven door de NVAO

Tevens deelt de NVAO de aanmoediging van het panel om de koppeling tussen leerdoelen (en het beoogde beheersingsniveau van studenten) en eindkwalificaties zo helder mogelijk te definiëren en vast te leggen.

Tevens onderschrijft de NVAO de dringende aanbeveling van het panel om het nieuw ingevoerde toetsbeleid het komende jaar voortvarend te implementeren.

Tenslotte deelt de NVAO de mening van het panel dat er op het gebied van thesebeoordeling verbeteringen moeten komen in de transparantie en de verantwoording door grondig en consistent gebruik van beoordelingsformulieren: de beoordeling moet goed onderbouwd worden, de inbreng van de tweede beoordelaar moet duidelijk zijn, en de standaardformulieren moeten recht doen aan een evenwichtig oordeel wat betreft het totstandkomingsproces en —juist ook— het eindproduct.


Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 november 2012 naar voren te brengen. Bij e-mail van 15 januari 2013 heeft de instelling van die gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een aanvulling in bijlage twee.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Psychologie (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Amsterdam) van de Universiteit van Amsterdam te Amsterdam. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Arbeids- & Organisationspsychologie, Brein & Cognitie, Klinische Psychologie, Klinische Neuropsychologie, (Klinische) Ontwikkelingspsychologie, Psychologische Methodenleer, Sociale Psychologie. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014 en is van kracht tot en met 31 december 2016 (2019)¹.

Den Haag, 20 februari 2013

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie



Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Gelet op het bepaalde in artikel 18.32c, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) bedraagt de geldigheidsduur van de accreditatietermijn van de opleiding maximaal drie jaar zolang de instelling nog niet beschikt over een positieve instellingstoets kwaliteitszorg. Zodra de instellingstoets is verkregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar zes jaar.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	G
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V
Eindoordeel		V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Docent-student ratio	1 : 36																																																															
Kwalificatie docenten	Niet geleverd																																																															
Studielast	42 uur per week																																																															
Contacturen	Propedeuse: 14 x 40 = 560 contacturen Tweede studiejaar: 16 x 40 = 640 contacturen Derde studiejaar: 8 x 40 = 320 contacturen																																																															
Rendement	<p>bachelorrendement (%) van VWO studenten die zich na een jaar herinschrijven</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th></th> <th><i>herin- schr.</i></th> <th><i>% instroom</i></th> <th><i>% < 3 jr</i></th> <th><i>% < 4 jr</i></th> <th><i>% < 5 jr</i></th> <th><i>% < 6 jr</i></th> <th><i>% > 6 jr</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Universiteit van Amsterdam voltijd</td> <td>2003/2004</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>75</td> </tr> <tr> <td>VWO instroom</td> <td>2004/2005</td> <td>255</td> <td>78</td> <td>16</td> <td>40</td> <td>61</td> <td>72</td> <td></td> </tr> <tr> <td>herin-schrijvers</td> <td>2005/2006</td> <td>236</td> <td>85</td> <td>25</td> <td>62</td> <td>77</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>2006/2007</td> <td>250</td> <td>80</td> <td>30</td> <td>60</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>2007/2008</td> <td>244</td> <td>75</td> <td>33</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>2008/2009</td> <td>277</td> <td>81</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			<i>herin- schr.</i>	<i>% instroom</i>	<i>% < 3 jr</i>	<i>% < 4 jr</i>	<i>% < 5 jr</i>	<i>% < 6 jr</i>	<i>% > 6 jr</i>	Universiteit van Amsterdam voltijd	2003/2004							75	VWO instroom	2004/2005	255	78	16	40	61	72		herin-schrijvers	2005/2006	236	85	25	62	77				2006/2007	250	80	30	60					2007/2008	244	75	33						2008/2009	277	81					
		<i>herin- schr.</i>	<i>% instroom</i>	<i>% < 3 jr</i>	<i>% < 4 jr</i>	<i>% < 5 jr</i>	<i>% < 6 jr</i>	<i>% > 6 jr</i>																																																								
Universiteit van Amsterdam voltijd	2003/2004							75																																																								
VWO instroom	2004/2005	255	78	16	40	61	72																																																									
herin-schrijvers	2005/2006	236	85	25	62	77																																																										
	2006/2007	250	80	30	60																																																											
	2007/2008	244	75	33																																																												
	2008/2009	277	81																																																													

- prof. dr. M.J.M. (Maarten) van Son, emeritus hoogleraar Klinische Psychologie, Universiteit Utrecht (voorzitter);
- dr. G. (Gezinus) Wolters, universitair hoofddocent, Universiteit Leiden;
- prof. dr. E. (Eddy) Van Avermaet; hoogleraar Sociale en Culturele Psychologie, KU Leuven;
- prof. dr. G. (Gellof) Kanselaar, emeritus hoogleraar Onderwijspsychologie, Universiteit Utrecht;
- A.W.F. (Diana) Coppens BSc, student research master Psychology, Universiteit Leiden.

Het panel werd ondersteund door drs. L. van der Grijsparde, secretaris (gecertificeerd).